

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه فاطمه الزهراى اطهر (سلام الله عليها) شهرستان ایلام

ششمین جشنواره رشد

عنوان

بررسی رابطه فرهنگ بومی و حجاب در میان دانشجویان دختر دانشگاه ایلام

استاد راهنما

سرکار خانم زهرا یاره

پژوهشگران

مرضیه زنگنه - میترا بسطامی - هدیه باولی

پاییز ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمیدیه

سپاس و ستایش مر خدای را جل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان است
وانوار حکمت او در دل شب تار، درفشان.

با تقدیر و تشکر

از استاد عزیز و گرامی سرکار خانم زهرا یاره به پاس زحمات بی دریغشان.

چکیده

در جامعه اسلامی ما، حجاب به عنوان یک هنجار اجتماعی و اخلاقی مهم مطرح شده است که از احکام متعالی اسلامی نیز می‌باشد، جامعه ایران در اثر تغییرات اجتماعی و فرهنگی، شاهد تحولاتی در الگوهای ارزشی و هنجارهای رفتاری و اجتماعی است. حجاب که نوعی از فرهنگ بومی هر منطقه است به عنوان یک الگوی هنجاری در روابط زنان و مردان، از این تحولات برکنار نمانده است. این پژوهش با هدف بررسی عوامل مؤثر بر حجاب و همچنین رابطه عامل فرهنگ بومی با حجاب در بین دختران دانشگاه ایلام است که ۱۲۰ نفر از آن‌ها با استفاده از روش طبقه‌بندی به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند که جمع‌آوری اطلاعات نیز با استفاده از پرسشنامه صورت گرفت. پایایی سؤالات پرسشنامه از طریق محاسبه آمار کرونباخ برای همبستگی گویاها و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ انجام شد، جهت تعیین رابطه متغیرها آزمون t لحاظ شد، نتایج تحقیق با بررسی عواملی مانند انواع پرسش، میزان درآمد، تعداد افراد خانواده در خیلی کم و کم تأثیر داشته است و عواملی مانند تحصیلات، سنتی بودن، آداب و رسوم، سطح درآمد جامعه، صنایع دستی و سنتی بودن جامعه در حد متوسط و رسانه‌ها، فضای مجازی، دانشگاه و دینداری در حد زیاد تأثیر داشته است و همچنین بین فرهنگ بومی و حجاب رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

کلیدواژه‌ها

حجاب، فرهنگ، فرهنگ بومی، متغیرهای دموگرافیک، دانشجویان، دختر، دانشگاه ایلام

۱۱) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی آداب و رسوم محلی یک استان (پوشش بومی، زبان محلی، آداب و رسوم محلی، بازی‌های محلی) بر فرهنگ بومی استان می‌باشد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به بررسی فرضیه مذکور پرداخته شد که فرض H_0 رد نمی‌شود یعنی دانشجویان آداب و رسوم محلی یک استان (پوشش بومی، زبان محلی، آداب و رسوم محلی، بازی‌های محلی) بر فرهنگ بومی استان را در حد متوسط ارزیابی نمودند.

۱۲) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی تأثیر میزان تحصیلات (خانواده و افراد جامعه) بر فرهنگ بومی استان می‌باشد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به بررسی فرضیه مذکور پرداخته شد که فرض H_0 رد نمی‌شود یعنی دانشجویان تأثیر میزان تحصیلات (خانواده و افراد جامعه) بر فرهنگ بومی استان را در حد متوسط ارزیابی نمودند.

۱۳) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی تأثیر میزان سطح درآمد بر فرهنگ بومی استان می‌باشد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به بررسی فرضیه مذکور پرداخته شد که فرض H_0 رد نمی‌شود یعنی دانشجویان تأثیر میزان سطح درآمد بر فرهنگ بومی استان را در حد متوسط ارزیابی نمودند.

۱۴) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی تأثیر رسانه‌ها و فضای مجازی بر فرهنگ بومی استان می‌باشد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به بررسی فرضیه مذکور پرداخته شد که فرض H_0 رد می‌شود یعنی دانشجویان تأثیر رسانه‌ها و فضای مجازی بر فرهنگ بومی استان را در حد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی نمودند.

۱۵) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی میزان تأثیر دانشگاه بر فرهنگ بومی استان می‌باشد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به بررسی فرضیه مذکور پرداخته شد که فرض H_0 رد می‌شود یعنی دانشجویان تأثیر دانشگاه بر فرهنگ بومی استان را در حد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی نمودند.

۱۶) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی میزان تأثیر صنایع دستی و آثار باستانی بر فرهنگ بومی استان می‌باشد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به بررسی فرضیه مذکور پرداخته شد که فرض H_0 رد نمی‌شود یعنی دانشجویان تأثیر صنایع دستی و آثار باستانی بر فرهنگ بومی استان را در حد متوسط ارزیابی نمودند.

۱۷) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی میزان تأثیر دینداری بر فرهنگ بومی استان می‌باشد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به بررسی فرضیه مذکور پرداخته شد که فرض H_0 رد می‌شود یعنی دانشجویان میزان تأثیر دینداری بر فرهنگ بومی استان را در حد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی نمودند.

۱۸) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی میزان سنتی بودن جامعه بر فرهنگ بومی استان می‌باشد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به بررسی فرضیه مذکور پرداخته شد که فرض H_0 رد نمی‌شود یعنی دانشجویان میزان تأثیر سنتی بودن جامعه بر فرهنگ بومی استان را در حد متوسط ارزیابی نمودند.

۱۹) یکی از فرضیات این تحقیق بررسی رابطه بین فرهنگ بومی حاکم بر استان و حجاب می باشد که در سطح اطمینان ۹۰ درصد و با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون فرض H. رد می شود یعنی از دیدگاه دانشجویان دختر بین فرهنگ بومی حاکم بر استان و حجاب رابطه معنادار مثبتی وجود دارد.

۵-۲) فهرست منابع و مأخذ

- ۱) اسحاقی، حسین، نقش فرهنگ در مقاوم سازی اقتصاد، قم: هاجر، ۱۳۹۳.
- ۲) ———، مؤلفه های مدیریت جهادی، چاپ اول، قم: هاجر، ۱۳۹۳.
- ۳) افشار سیستانی، ایرج، نگاهی به ایلام، سازمان انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۲.
- ۴) ام دیاکونف، اشکانیان، ترجمه کریم کشاورز، تهران: پیام، ۱۳۵۰.
- ۵) تایلور، ادوارد، فرهنگ ابتدائی، چاپ اول، تهران: باز، ۱۳۸۵.
- ۶) چر، خلیل، فرهنگ لاروس، ترجمه حمید طیبیان، تهران: امیر کبیر، ۱۳۶۵.
- ۷) حداد عادل، غلامعلی، فرهنگ و برهنگی، چاپ ششم، تهران: سروش، ۱۳۷۴.
- ۸) حسین شریفی، احمد، آئین زندگی (اخلاق کاربردی)، دفتر نشر معارف، ۱۳۸۴.
- ۹) حکیم، محمد تقی خان، گنج دانش (جغرافیایی تاریخی شهرهای ایران)، بی تا.
- ۱۰) حموی، یاقوت، معجم البدان، تهران، بی تا.
- ۱۱) خندان، لیلی، پایان نامه بررسی فرهنگ حجاب و عفاف و نگرش به آن در بین دانشجویان دانشگاه های استان ایلام، دانشگاه ایلام، ۱۳۹۵.
- ۱۲) دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، تهران: سیروس، ۱۳۳۸.
- ۱۳) دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، ج ۱۸، تهران: امیر کبیر، ۱۳۴۸.
- ۱۴) راغب اصفهانی، حسین، مفردات الفاظ قرآن، قم: ذوی القربی، ۱۴۱۶ ه.ق.
- ۱۵) روح الامینی، محمود، مبانی انسان شناسی، قم: معراج، ۱۳۸۵.
- ۱۶) ساکی، علی محمد، جغرافیای تاریخی و تاریخ لرستان، خرم آباد: کتابفروشی، ۱۳۴۳.

- (۱۷) ستوده، حسین قلی، بررسی‌های تاریخی، تهران، ۱۳۵۰.
- (۱۸) سلطانی، اختر، مهرداد، علی مرادیان، حریم پوشش، دانشگاه آزاد اسلامی ایلام، ۱۳۸۸.
- (۱۹) شکور، محمد جواد، ایران در عهد باستان، تهران: اشرافی، ۱۳۶۲.
- (۲۰) شیرالدوله، حسین، تاریخ ایران باستان، ج ۱، بی‌جا، بی‌تا.
- (۲۱) کریمی، رامین، راهنمای آسان تحلیل آماری با SPSS.
- (۲۲) کمیسیون ملی یونسکو در ایران، ایران شهر، ج ۲.
- (۲۳) ماه تیسرا، پایان‌نامه تارخچه حجاب در ایران، ایلام: نشر دانشگاه، ۱۳۸۹.
- (۲۴) محمدی، اصغر، میثم، قدسی، پایان‌نامه بررسی نگرش به حجاب در بین زنان ۱۵ سال به بالای شهر ایلام و رابطه آن با متغیرهای دموگرافیک، دانشگاه ایلام، ۱۳۹۵.
- (۲۵) محمدی، آیت، فاطمه، محمدی، فرهنگ بازی‌های محلی ایلام، ج ۱، ۱۳۸۳.
- (۲۶) مطهری، مرتضی، مسأله حجاب، قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
- (۲۷) معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، ج ۱، تهران: سرایش، ۱۳۸۲.
- (۲۸) میرخلف‌زاده، علی، داستان‌هایی از پوشش و حجاب، قم: هاجر، ۱۳۷۸.
- (۲۹) مینورسکی، ولادیمیر، لرستان و لرها (دو سفرنامه درباره لرستان)، اسکند امان‌اللهی، ۱۳۶۲.
- (۳۰) نوروژی، جواد، پایان‌نامه گرایش به ترجیح حجاب تلقی زنان، ایلام: نشر دانشگاه، ۱۳۹۳.
- (۳۱) نوید، مهدی، فرهنگ و مقاومت فرهنگی، چاپ چهارم، تهران: محیا، ۱۳۷۵.
- (۳۲) هاج، الوین، دائره المعارف علوم اجتماعی، چاپ اول، تهران: افق، ۱۳۸۷.
- (۳۳) هنری، لوکاس، تاریخ تمدن، ترجمه علی آذرنگ، ج ۱، چاپ اول، تهران: باز، ۱۳۸۵.